

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисциплін
“АУДИТ”
“ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ”
(для бакалаврів)

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2010

МАУП

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Аудит є прикладною (функціональною) економічною дисципліною, яка завершує процес підготовки фахівців з бухгалтерського обліку і аудиту. У сфері бізнесу за допомогою аудиту реалізується функція незалежного фінансового контролю (експертиза).

У процесі вивчення дисциплін “Аудит” та “Організація і методика аудиту” студенти набувають практичних навичок з планування, виконання комплексу окремих аудиторських процедур, надання послуг, оформлення робочих документів аудитора.

Метою вивчення дисциплін є оволодіння теоретичними знаннями та набуття практичних навичок проведення аудиту (незалежної перевірки фінансової звітності) та виконання інших видів аудиторських послуг (супутніх аудиту робіт).

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення та засвоєння положень законодавчих актів, нормативно-інструктивних документів, Міжнародних стандартів аудиту, Кодексу професійної етики аудиторів, спеціальної навчальної літератури;
- оволодіння професійною термінологією аудиторської діяльності (аудиторською мовою);
- засвоєння теоретичних основ функціонування аудиту, як інституту незалежного фінансового контролю та побудови аудиторського процесу;
- набуття практичних навичок з організації і планування аудиту, виконання комплексу окремих аудиторських процедур, надання аудиторських послуг;
- оформлення робочих та підсумкових документів аудитора.

Контролю знань, отриманих згідно з навчальними планами, сприяють виконання контрольних робіт, написання рефератів, розв'язання завдань, тестів. До них студенти можуть вдаватися також з метою самоконтролю при підготовці до заліків та іспитів, для самостійного вивчення теоретичних основ і методики проведення аудиту, надання різноманітних аудиторських послуг.

Студенти, які беруть участь у науково-дослідній роботі, можуть також підготувати доповідь на науково-практичну конференцію.

Мета рекомендацій — допомогти студентам у самостійному вивченні як охоплених, так і не охоплених у повному обсязі тем дисциплін “Аудит”, “Організація і методика аудиту”, або тем, що не ввійшли

Підготовлено професором кафедри обліку і аудиту *М. І. Ковалем*
та доцентом кафедри обліку і аудиту *О. В. Михайленко*

Затверджено на засіданні кафедри обліку і аудиту
(протокол № 11 від 25.03.10)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Коваль М. І., Михайленко О. В. Навчальна програма дисциплін “Аудит”.
“Організація і методика аудиту” (для бакалаврів). — К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2010. — 35 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисциплін “Аудит” та “Організація і методика аудиту”, вказівки до виконання контрольної роботи, варіанти контрольних робіт, питання для самоконтролю, список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2010
- © ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2010

до навчальної (робочої) програми, але мають важливе значення для фахової підготовки.

Дисципліни “Аудит”, “Організація і методика аудиту” – базові для підготовки студентів за фаховим спрямуванням “Облік і аудит” та інших економічних фахових спрямувань.

Освітня мета – дати уявлення про сутність аудиту за ринкових умов господарювання, сучасний стан розвитку аудиту у світовій практиці ведення бізнесу, в тому числі і в Україні, та його вплив на економічний розвиток суспільства.

Виховна мета – сформувати у студентів розуміння важливості ролі аудиту в сучасній системі господарського контролю.

Практична мета досягається набуттям практичних навичок володіння методикою організації проведення аудиту окремих статей активу та пасиву балансу, аналізом фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва.

У практичній діяльності (у бізнесі) за допомогою аудиту реалізується одна з важливих у ринкових економічних умовах функцій управління, а саме: незалежного фінансового контролю (експертизи), що здійснюється відповідними фахівцями (аудиторами), рівень кваліфікації яких має бути підтверджено сертифікатом аудитора.

Вивчення дисциплін “Аудит”, “Організація і методика аудиту” базується на фундаментальних знаннях з таких дисциплін, як “Теорія бухгалтерського обліку”, “Фінансовий облік”, “Управлінський облік”, “Економічна статистика”, “Фінанси підприємств”, “Економічний аналіз” та ін.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисциплін
“АУДИТ” ТА “ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль I. Сутність аудиту, його нормативно-правове регулювання та планування
1	Сутність аудиту, його предмет і методи
2	Аудит, його зміст і класифікація
3	Основні принципи, предмет та метод аудиту
4	Нормативно-правове регулювання аудиторської діяльності та аудиторського процесу
5	Планування, стадії та процедури аудиту
6	Система внутрішнього контролю на підприємстві
7	Аудиторський ризик, суттєвість, визначення шахрайства та помилки
8	Аудиторські докази та застосування вибірки в аудиті
	Змістовий модуль II. Організація і методика аудиту
9	Робочі документи аудитора
10	Аудит активів, капіталу та зобов'язань підприємства
11	Аудит найважливіших напрямів діяльності підприємств
12	Аудит обліку, звітності та фінансового стану господарюючих суб'єктів
13	Аудит у комп'ютерному середовищі
14	Узагальнення результатів аудиту
Разом годин: 270	

ЗМІСТ
дисциплін
“АУДИТ” ТА “ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ”

Змістовий модуль I. Сутність аудиту, його нормативно-правове регулювання та планування

Тема 1. Сутність аудиту, його предмет і методи

Суть, функції та принципи контролю у суспільстві. Місце контролю в системі управління, його цілі та завдання. Функції контролю в управлінні економікою. Взаємозв'язок контролю з іншими функціями управління.

Організаційна структура контролю в Україні. Класифікація видів контролю, їхня характеристика. Державний контроль у країнах з високорозвиненою економікою ринкового типу.

Література [21 (с. 3–31, 49–56); 22 (с. 5–15); 33 (с. 10–13); 26 (с. 6–11)]

Тема 2. Аудит, його зміст і класифікація

Виникнення аудиту та розвиток аудиторської діяльності. Призначення та необхідність виникнення аудиту. Ознаки необхідності виникнення аудиту та розвиток аудиторської діяльності в Україні.

Визначення аудиту. Поняття аудиторської діяльності та її складові. Мета аудиту. Класифікація аудиту за певними ознаками.

Відмінність аудиту від ревізії фінансово-господарської діяльності підприємства.

Література [21 (с. 60–91); 22 (с. 16–45); 23 (с. 14–16); 26 (с. 12–13)]

Тема 3. Основні принципи, предмет та метод аудиту

Принципи аудиту, їхня характеристика. Предмет та об'єкти аудиту.

Методи аудиту. Поєднання методів документальної комплексної ревізії, судово-бухгалтерської експертизи, аналізу господарської діяльності.

Література [1 (с. 92–120); 2 (с. 63–72); 3 (с. 27–30); 6 (с. 26–32)]

Тема 4. Нормативно-правове регулювання аудиторської діяльності та аудиторського процесу

Регулювання аудиторської діяльності в Україні. Саморегулювання — найважливіша умова забезпечення незалежності аудиту.

Суб'єкти аудиторської діяльності: аудитори та аудиторські фірми.

Суб'єкти регулювання аудиторської діяльності: держава та професійні організації. Аудиторська палата України, Спілка аудиторів України, Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, їхні повноваження, функції та обов'язки.

Сертифікація аудиторів. Термін чинності сертифіката та підтвердження професійної придатності аудиторів. Порядок отримання та скасування сертифіката. Загальні умови проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг.

Поняття стандартів і норм аудиту. Міжнародні стандарти аудиту їхня характеристика. Кодекс етики професійних бухгалтерів.

Література [21 (с. 57–59, 78–82); 22 (с. 84–110); 25 (с. 7–32); 26 (с. 20–25)]

Тема 5. Планування, стадії та процедури аудиту

Планування аудиту, його мета, конкретизація завдань аудиту у процесі планування. Етапи планування.

Загальний план аудиту, його зміст. Програма аудиту та її складові.

Аудиторські процедури, їхнє призначення та види.

Література [21 (с. 121–172); 22 (с. 135–143); 23 (с. 30–34); 25 (с. 52–72); 26 (с. 45–51)]

Тема 6. Система внутрішнього контролю на підприємстві

Внутрішній контроль та його характеристика. Структура системи внутрішнього контролю. Середовище контролю та фактори, що його обумовлюють.

Система бухгалтерського обліку на підприємстві — політика і процедури, які стосуються відповідних записів бухгалтерських операцій.

Процедури контролю — спеціальні перевірки, що виконуються персоналом підприємства.

Вивчення та оцінка системи внутрішнього контролю. Документування результатів вивчення системи внутрішнього контролю. Тестування системи внутрішнього контролю.

Внутрішній аудит. Основні завдання внутрішнього аудиту. Організація системи внутрішнього аудиту. Відмінності внутрішнього аудиту від внутрішнього контролю.

Література [22 (с. 111–120, 220–239); 25 (с. 168–195); 26 (с. 61–66)]

Тема 7. Аудиторський ризик, суттєвість, визначення шахрайства та помилки

Підприємницький ризик, його характеристика. Поняття аудиторського ризику, його складові.

Внутрішньовластивий ризик підприємства та фактори, що його обумовлюють. Ризик контролю, його визначення та складові. Ризик

невиявлення. Залежність між ризиком контролю і ризиком виявлення.

Припустимий аудиторський ризик. Модель аудиторського ризику та її використання на практиці.

Кількісна оцінка аудиторського ризику та правила, яких необхідно дотримуватися при її застосуванні. Оцінка ризику у процесі аудиту.

Залежність між компонентами моделі аудиторського ризику. Поняття суттєвості та її оцінка. Послідовність застосування суттєвості на різних етапах аудиту. Суттєве та несуттєве відхилення. Шахрайство та помилка: визначення та фактори, що їх зумовлюють.

Література [1 (с. 180–188); 2 (с. 121–134); 6 (с. 36–42); 93 (с. 51–60)]

Тема 8. Аудиторські докази та застосування вибірки в аудиті

Поняття аудиторської вибірки. Місце вибіркової перевірки в процесі аудиту. Мета вибіркової перевірки.

Статистичні та нестатистичні методи вибірки. Види вибірових перевірок.

Використання вибірки при оцінці внутрішнього контролю. Фактори, що впливають на обсяг вибірки. Інтерпретація результатів вибірки. Процедури, що не є вибіровими.

Аудиторські докази. Класифікація доказів. Основні умови збору доказів.

Прийоми і процедури отримання аудиторських доказів. Джерела аудиторських доказів. Основні фактори, які формують вимоги до аудиторських доказів. Вимоги до кількості та якості доказів. Залежність між аудиторськими доказами, ризиком та суттєвістю.

Література [22, (с. 73–83, 182–188); 23 (с. 35–40)]

Змістовий модуль II. Організація і методика аудиту

Тема 9. Робочі документи аудитора

Поняття і класифікація робочих документів аудитора. Робочі документи, створені під час планування, підготовки, проведення перевірки, узагальнення її даних, а також документальна інформація, одержана в ході аудиту від третіх осіб.

Класифікація робочих документів аудитора: за часом ведення і використання; за способом і за часом ведення і використання; за спо-

собом за джерелами одержання; за ступенем деталізації, за ступенем стандартизації; за формою представлення; за тенденціями складання.

Методика складання робочих документів аудитора і ведення аудиторського дос'є. Організаційні, адміністративні документи аудиторських процедур за окремими статтями річного звіту та інші аудиторські дані, висновок, рекомендації (пропозиції).

Література [22 (с. 195–204); 23 (с. 67; 68); 24 (с. 21–26); 26 (с. 55–57)]

Тема 10. Аудит активів, капіталу та зобов'язань підприємства

Джерела та завдання інформації для проведення аудиту грошових коштів і готівкових операцій. Аудит забезпечення збереженості касової готівки, дотримання касової дисципліни, вимог чинного законодавства щодо здійснення касових операцій.

Перевірка операцій на рахунках у банках.

Аудит дебіторської заборгованості.

Аудит наявності та руху основних засобів і нематеріальних активів.

Аудит формування статутного капіталу суб'єктів господарювання та його особливості. Аудит руху та використання капіталу за видами.

Організація та методика аудиту поточних зобов'язань і кредитних операцій. Перевірка використання та своєчасності повернення короткострокових позик і довгострокових кредитів та їх забезпечення.

Література [21 (с. 300–304); 23 (с. 134–209); 24 (с. 258–302, 315–362); 25 (с. 218–439); 26 (с. 89–92, 144–148)]

Тема 11. Аудит найважливіших напрямів діяльності підприємств

Аудит операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.

Завдання та послідовність аудиту об'єктів приватизації. Аудиторська (експертна) оцінка об'єктів приватизації.

Аудит операцій з цінними паперами.

Аудит експортно-імпорتنих і валютних операцій.

Література [21 (с. 273–300, 312–340, 422–450); 23 (с. 240–250, 258–261); 26 (с. 176–181)]

Тема 12. Аудит обліку, звітності та фінансового стану господарюючих суб'єктів

Зміст перевірки бухгалтерського обліку. Основні процедури та методика перевірки обліку. Перевірка відповідності даних обліку і звітності. Перевірка даних облікових регістрів та бухгалтерських документів.

Використання методики експрес-аналізу для економічного читання бухгалтерської звітності. Аудиторська оцінка фінансово-економічного потенціалу підприємства та ефективності його використання. Аудиторська перевірка ліквідності та фінансової стійкості господарюючих суб'єктів.

Література [21 (с. 451–514); 23 (с. 109–133, 272–282); 24 (с. 137–158); 25 (с. 110–167); 26 (с. 170–175)]

Тема 13. Аудит у комп'ютерному середовищі

Характеристика систем оброблення облікової інформації на ПЕОМ. Планування аудиту у комп'ютерному середовищі: вивчення комп'ютерного середовища, визначення ступеня ризику неефективності системи контролю та її ненадійності. Характеристика та підходи до контролю у простих і складних комп'ютерних системах.

Особливості проведення аудиту в умовах ПЕОМ. Система комп'ютеризації зовнішнього та внутрішнього аудиту. Комп'ютерне шахрайство: визначення та ознаки. Заходи щодо його запобігання.

Література [21 (с. 233–263); 22 (с. 164–181); 25 (с. 196–217)]

Тема 14. Узагальнення результатів аудиту

Аудиторський звіт та аудиторський висновок. Загальні вимоги до аудиторського висновку.

Позитивний висновок, умови його надання. Обставини для неподання безумовно-позитивного висновку: невпевненість та незгода. Умовно-позитивний висновок. Фундаментальна та нефундаментальна невпевненість або незгода, причини. Негативний висновок та умови його надання. Відмова від надання висновку.

Вимоги до стилю формування аудиторського висновку. Порядок складання та подання аудиторських висновків. Рішення користувачів звітності за результатами аудиту.

Література [6 (с. 59–84); 21 (с. 517–557); 22 (с. 205–219); 23 (с. 68–82); 24 (с. 100–105);]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

У навчальних планах підготовки фахівців економічних спеціальностей поряд з аудиторними заняттями передбачається самостійна робота, як невіддільна складова навчального процесу. В світовій освітній практиці самостійна робота студентів є домінуючою.

Мета самостійної роботи – закріпити знання, здобуті під час аудиторних занять, самостійно оволодіти в позаурочний час теоретичними знаннями з фахових дисциплін і набути навичок розв'язання практичних завдань, що виникають у процесі господарської діяльності.

Контрольна робота з дисципліни виконується слухачами за завданнями для самостійного опрацювання.

Її мета – закріпити теоретичні знання з бухгалтерського обліку і аудиту, набути навичок роботи з різними джерелами інформації, реферативного викладу матеріалу, що вивчається, та вирішення практичних завдань аудиторських перевірок і оформлення робочих і підсумкових документів аудитора.

У процесі виконання контрольної роботи студентам необхідно ознайомитися зі змістом законодавчих актів, нормативно-інструктивних документів, опрацювати спеціальну літературу. На основі отриманої інформації дати стислі відповіді на поставлені питання і вирішити практичні завдання.

Контрольну роботу виконують відповідно до навчального плану за одним із наведених варіантів завдань, який студент вибирає за двома останніми цифрами номера своєї залікової книжки (згідно з таблицею).

Номери завдань	1	2	3	4	5	.....	25
Останні дві цифри номера залікової книжки	01	02	03	04	05	.....	25
	26	27	28	29	30	.....	50
	51	52	53	54	55	.....	75
	76	77	78	79	80	.....	00

Номер залікової книжки необхідно вказати на титульній сторінці контрольної роботи. У разі відсутності цих відомостей робота повертається студенту без рецензування.

Контрольна робота повинна бути виконана із дотриманням таких вимог:

- сучасний науковий рівень;
- достатній теоретичний рівень, вмотивоване обґрунтування висновків;
- дослідницький характер;
- відповідне оформлення;
- структура, обсяг і оформлення відповідають методичним рекомендаціям МАУП.

Контрольна робота може бути розбірливо написана студентом власноручно чи набрана на комп'ютері без помилок та виправлень, українською мовою.

Загальний обсяг контрольної роботи без списку використаних літературних джерел та додатків не повинен перевищувати 15 сторінок.

Робота оформлюється на аркушах білого паперу формату А4 з полями: ліве, верхнє та нижнє – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм.

Всі сторінки повинні бути пронумеровані. Першою сторінкою є титульний аркуш, однак він не нумерується, а нумерація починається з наступної сторінки, де викладається зміст роботи (на ній ставиться номер "2"). Порядковий номер сторінки проставляється у її правому верхньому куті без крапки в кінці.

Наприкінці роботи необхідно оформити список використаної літератури з обов'язковим включенням до нього законодавчих актів, нормативно-інструктивних документів і спеціальної літератури. Перед списком використаної літератури необхідно поставити дату завершення роботи та особистий підпис студента.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Теоретичне питання: Сутність аудиту, історичні аспекти і сучасний стан розвитку, його становлення в Україні, перспективи.
2. Означення: АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА УКРАЇНИ.
3. Практичне завдання

Перелічити та проаналізувати наявні нормативи аудиту. На основі одного із чинних нормативів (на вибір) розробити внутрішню методику (норматив) для конкретної аудиторської фірми.

Варіант 2

1. Теоретичне питання: Предмет, метод і види аудиту. Об'єкти аудиторської діяльності. Відмінності аудиту від ревізії.

2. Означення: АУДИТОР.

3. Практичне завдання

Визначити, які з перелічених господарських структур підлягають обов'язковій аудиторській перевірці та за яких умов:

- державне підприємство;
- закрите акціонерне товариство;
- відкрите акціонерне товариство;
- товариство з обмеженою відповідальністю;
- приватне підприємство;
- комерційний банк;
- інвестиційний фонд;
- спільне підприємство;
- страхова компанія.

Варіант 3

1. Теоретичне питання: Закон України "Про аудиторську діяльність". Аудиторська палата України (АПУ), її функції.

2. Означення: ОБ'ЄКТИ АУДИТУ.

3. Практичне завдання

Скласти графік надання конкретних видів аудиторських послуг, де обов'язково відобразити такі реквізити:

- назва роботи (послуги), яка виконується (надається);
- строки виконання;
- виконавець;
- вихідні дані, потрібні для перевірки;
- форма результату;
- кому надається результат.

Варіант 4

1. Теоретичне питання: Керування аудитом в Україні. Громадські аудиторські організації. Порядок створення і ліцензування аудиторських фірм.

2. Означення: РОБОЧІ ДОКУМЕНТИ АУДИТОРА.

3. Практичне завдання

Між аудиторською фірмою і ЗАТ НКМЗ укладено договір, відповідно до якого аудиторська перевірка повинна бути проведена протягом 15 днів.

1. Назвіть, за яких обставин термін проведення аудиторської перевірки може бути змінено.

2. Складіть план роботи аудитора за наведеною формою, обов'язково відбивши в ньому отримання попередньої інформації про клієнта, надсилання листа клієнтові, де будуть зазначені обов'язки і відповідальність аудитора; всі етапи аудиторської перевірки; складання висновку аудитора.

Загальний план аудиту

Заплановані види робіт	Період проведення	Виконавець	Нормативно-правова база	Примітки

Варіант 5

1. Теоретичне питання: Програма аудиторської перевірки. Нормативи аудиту. Процес аудиту. Взаємозв'язок цих понять.

2. Означення: СПІЛКА АУДИТОРІВ УКРАЇНИ.

3. Практичне завдання

Назвати найтипівіші види помилок і порушень, яких, на Ваш погляд, можуть припускатися бухгалтери при обліку:

- основних засобів;
- ТМЦ;
- грошових коштів;
- статутного фонду;
- собівартості;
- заборгованості.

Варіант 6

1. Теоретичне питання: Планування, стадії і процедури аудиту.

2. Означення: АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК.

3. Практичне завдання

При перевірці правильного списання дебіторської заборгованості аудитор установив, що в грудні місяці року, що перевіряється, відповідно до розпорядження головної книги списано дебіторську заборгованість, термін позову щодо якої вже сплив, у сумі 5600 грн. за рахунок зменшення кредиторської заборгованості.

Необхідно:

1. Визначити, вимоги якого нормативного документа порушено?
2. Які наслідки мала здійснена операція?
3. Відповідальність за допущене порушення.
4. Які записи в бухгалтерському обліку варто зробити для усунення допущеного порушення?

Варіант 7

1. Теоретичне питання: Міжнародні стандарти аудиту. Їхній зміст і застосування. Основні принципи.

2. Означення: АУДИТОРСЬКИЙ ДОГОВІР.

3. Практичне завдання

Під час аудиту встановлено, що перед складанням бухгалтерської звітності за рік, а також протягом усього року жодного разу не проводилась інвентаризація основних засобів, матеріалів і розрахунків з покупцями.

Необхідно:

1. Визначити, вимоги яких нормативних документів було порушено?
2. Указати, хто в першу чергу відповідальний за подібні порушення (відповідно до посадових обов'язків).
3. Указати порядок дій аудитора і його пропозиції.

Варіант 8

1. Теоретичне питання: Аудиторський ризик (сутність, поняття, порядок визначення).

2. Означення: СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА.

3. Практичне завдання

Дослідити ситуацію, встановити порушення, виявлені аудитором, та їх наслідки, скласти відомості аудитора щодо:

- збереження коштів у касі;
- неправильного оформлення касових документів;
- порушень фінансової дисципліни посадовими особами;
- порушень вимог законодавства та інших нормативних документів, що регламентують фінансово-господарську діяльність і стан бухгалтерського обліку.

Назвати можливі корегування, які аудитор може запропонувати для усунення виявлених порушень.

Вихідні дані:

Ліміт каси — 250 грн.

02.04.2010 касир надала аудиторіві, у присутності головбуха, готівку купюрами і поштові конверти і марки.

Прибутковий касовий ордер № 205 від 02.03.10 на 785 грн (виторг оптового складу).

Прибутковий касовий ордер № 206 від 03.03.10 на 972 грн (виторг оптового складу).

Прибутковий касовий ордер № 207 від 03.03.10 на 5 грн (повернення підзвітної суми від 20.02.10).

Прибутковий касовий ордер № 208 від 09.03.10 на 25 грн (повернення невикористаних підзвітних сум на відрядження з 01.03. до 04.03).

Гроші надійшли до каси за чеком № 268730 на заробітну плату в сумі 2300 грн — 20.03.10.

Прибутковий касовий ордер № 208 від 24.03.10, гроші надійшли до каси з роздрібною торгівлі в сумі 250 грн.

Прибутковий касовий ордер № 209 від 28.03.10, гроші надійшли до каси за чеком № 268732 на господарські витрати в сумі 100 грн.

Видатковий ордер № 221 від 02.03.10, гроші здано в Ощадбанк у сумі 780 грн.

Видатковий касовий ордер № 222 від 03.03.10, гроші здано в Ощадбанк у сумі 900 грн.

Видатковий касовий ордер № 223 від 20.03.10, видана заробітна плата у сумі 2310 грн.

Видатковий касовий ордер № 224 від 24.03.10, здано гроші в Ощадбанк у сумі 250 грн.

Видатковий касовий ордер № 225 від 28.03.04 на суму 100 грн і видатковий касовий ордер № 226 від 30.03.10 на суму 15 грн (видано гроші на господарські витрати).

Варіант 9

1. Теоретичне питання: Аудиторські документи. Аудиторський висновок і вимоги до його викладу.

2. Означення: НОРМАТИВИ АУДИТУ.

3. Практичне завдання

Дослідити ситуацію, встановити порушення, виявлені аудитором, та їх наслідки, скласти відомості аудитора щодо:

- збереження коштів у касі;
- неправильного оформлення касових документів;
- порушень фінансової дисципліни посадовими особами;

- порушень законодавства та інших нормативних документів, що регламентують фінансово-господарську діяльність і стан бухгалтерського обліку.

Назвати корегування, які аудитор може запропонувати для усунення виявлених порушень.

Вихідні дані:

1. Прибуткові ордери:

Прибутковий касовий ордер № 229 від 02.02.10 — отримані гроші за чеком № 235480 для виплати заробітної плати на суму 3587 грн;

ПКО № 230 від 05.02.10 — отримані гроші за чеком № 235481 для виплати матеріальної допомоги на суму 1200 грн;

ПКО № 231 від 12.02.10 на суму 202 грн — виторг від реалізації.

2. Списані на підставі розрахункових відомостей і видаткових касових ордерів суми для виплати заробітної плати:

- 02.02.10 — 1276 грн 50 коп.
- 03.02.10 — 1200 грн.
- 03.02.10 — 253 грн 50 коп.
- 04.02.10 — 400 грн.
- 05.02.10 — 1557 грн.

3. Здані в банк невитрачені гроші, призначені на виплату заробітної плати в сумі 100 грн — 12.02.10

4. Касиром подано дві розписки на видачу з каси Іванову 04.02.10 — 25 грн і Сидорову 06.02.10 — 45 грн (Розпорядчі підписи директора і головбуха на видачу грошей на розписках відсутні).

Варіант 10

1. Теоретичне питання: Методи визначення розміру аудиторського ризику.

2. Означення: ПРЕДМЕТ АУДИТУ.

3. Практичне завдання

Дослідити ситуацію, встановити порушення, виявлені аудитором, та їх наслідки, скласти відомості аудитора щодо:

- збереження коштів у касі;
- неправильного оформлення касових документів;
- порушень фінансової дисципліни посадовими особами;
- порушень вимог законодавства та інших нормативних документів, що регламентують фінансово-господарську діяльність і стан бухгалтерського обліку.

Назвати можливі корегування, які аудитор може запропонувати для усунення виявлених порушень.

Вихідні дані:

- залишок готівки в касі на 30.01.10 — 450 грн (ліміт каси 300 грн);

- дані фактичного перерахунку грошей — 670 грн.

За документами аудитор установив:

1. Відповідно до відомості на виплату заробітної плати за другу половину грудня 2009 р. згідно з видатковим ордером № 22 (дата відсутня) головбух списала за рахунок нереальної кредиторської заборгованості суму 1350 грн.

2. За видатковим касовим ордером № 23 від 04.01.10 списано 50 грн (фактично — 500 грн) Іванову, який працював, але грошей не одержував. Касир пояснила, що підпис підроблено, а гроші передано директорові.

3. За ПКО № 24 від 07.01.10 оприбутковано 490 грн виторгу від клієнта за проживання у відділенні (фактично прикладені документи на 90 грн).

Варіант 11

1. Теоретичне питання: Поняття про аудиторські докази і вимоги до них.

2. Означення: БУХГАЛТЕРСЬКА ЗВІТНІСТЬ.

3. Практичне завдання

Дослідити ситуацію, встановити порушення, виявлені аудитором, та їх наслідки, скласти відомості аудитора щодо:

- збереження коштів у касі;
- неправильного оформлення касових документів;
- порушень фінансової дисципліни посадовими особами;
- порушень законодавства та інших нормативних документів, що регламентують фінансово-господарську діяльність і стан бухгалтерського обліку.

Назвати можливі корегування, які аудитор може запропонувати для усунення виявлених порушень.

Вихідні дані:

1. За ВКО № 321 від 29.06.10 виплачено Кравчук П.С. — 1500 грн за ремонтні роботи. У представленому рахунку зазначено: № паспорта, дата і характер виконаної роботи на суму 1500 грн і підпис працівника рахунка.

2. Розпорядження про виплату грошей підписано директором фірми.

3. За ПКО №420 від 25.07.10 отримано підзвітні невитрачені суми на відрядження (термін відрядження з 18.07.10 по 21.07.10) — 27 грн.

4. За ВКО № 322 від 30.07.10 — суму 24 грн видано Петрову С. і на господарські потреби (гроші за чеком на господарські потреби до каси не надходили).

Варіант 12

1. Теоретичне питання: Аудиторський звіт, склад і структура.

2. Означення: ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ.

3. Практичне завдання

Вихідні дані:

За станом на 01.01.2010 р. на підприємстві обліковано 914 пилок по 1,48 грн за 1 шт. на суму 1353 грн У січні у матеріальних звітах ціна підвищена до 54 грн за 1 шт. без відповідного відображення подорожчання на рахунках бухгалтерського обліку. Пояснювальні документи відсутні.

У товарно-транспортній накладній № 070359 було зафіксовано відпуск 50 пилок за новою ціною на суму 2700 грн, вартість транспортно-заготівельних витрат — 540 грн, ПДВ — 648 грн. Реалізація в обліку була відображена так:

Д-т 377 — К-т 205 — 3240 грн;

Д-т 377 — К-т 643 — 648 грн.

Необхідно:

1. Визначити, вимоги якого нормативного документа порушено.
2. Які наслідки спричинила така операція?
3. Хто несе відповідальність за допущене порушення?
4. Які записи в бухгалтерському обліку необхідно зробити для усунення допущеного порушення?

Варіант 13

1. Теоретичне питання: Аудиторський висновок, його види, вимоги до викладу.

2. Означення: АУДИТ.

3. Практичне завдання

Вихідні дані:

У грудні 2010 р. підприємством за готівку було продано 170 шпал за ціною 1 грн за 1 шт. В обліку операція відображена такими записами, грн:

- Д-т 943 — К-т 20 — 170 грн;
- Д-т 301 — К-т 377 — 170 грн;
- Д-т 301 — К-т 643 — 34 грн.

У матеріальному звіті на початок місяця обліковувалося 628 шпал на суму 1042,48 грн.

Необхідно :

1. Визначити, вимоги якого нормативного документа було порушено?
2. Які наслідки спричинила така операція?
3. Хто несе відповідальність за допущене порушення?
4. Які записи в бухгалтерському обліку необхідно зробити для усунення допущеного порушення?

Варіант 14

1. Теоретичне питання: Джерела і метод одержання аудиторських доказів.

2. Означення: АУДИТОРСЬКИЙ РИЗИК.
3. Практичне завдання

Вихідні дані:

У грудні 2010 р. на підприємстві з наказу керівника річну винагороду за результати роботи підприємства було виплачено у натуральній формі. Видано 10 000 кг цукру, облікова ціна якого за даними матеріальних звітів становить 0,78 грн за 1 кг, що відображено такими записами:

- Д-т 441 — К-т 661 — 9035,54 грн — нарахування винагороди;
- Д-т 661 — К-т 205 — 9035,54 грн — видача винагороди.

Необхідно:

1. Визначити, вимоги якого нормативного документа було порушено?
2. Які наслідки спричинила така операція?
3. Хто несе відповідальність за допущене порушення?
4. Які записи в бухгалтерському обліку необхідно зробити для усунення допущеного порушення?

Варіант 15

1. Теоретичне питання: Аудит основних засобів і інших оборотних активів.

2. Означення: РЕВІЗОР.

3. Практичне завдання

Вихідні дані:

На заводі з виробництва металоконструкцій приватне підприємство виконало будівельно-монтажні роботи. Акт приймання-здачі робіт було підписано у квітні 2010 р. У рахунок оплати робіт заводом відвантажено готову продукцію у січні 2010 р. За I квартал 2010 р. приватним підприємством до складу валових витрат віднесено суму отриманої за бартерним договором готової продукції, а в II кварталі 2010 р. до валових доходів віднесено вартість виконаних будівельно-монтажних робіт.

Необхідно:

1. Визначити, вимоги якого нормативного документа було порушено?
2. Які наслідки спричинила така операція?
3. Хто несе відповідальність за допущене порушення?

Варіант 16

1. Теоретичне питання: Аудит матеріальних запасів і витрат.

2. Означення: ПОЗИТИВНИЙ АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК.

3. Практичне завдання

Вихідні дані:

Торгівельне підприємство уклало договір з іншою фірмою про поставку товару на умовах товарного кредиту. За надання кредиту фірма сплачує підприємству 5% суми кредиту. У договорі передбачено, що погашення заборгованості здійснюється щомісяця (протягом 3 місяців) із одночасною сплатою відповідної суми відсотків. Сума за договором становить 12 000 грн.

Операції, здійснені у першому місяці, фірмою обліковані так, грн:

Д-т 281 — К-т 631 — 10 000;

Д-т 641 — К-т 631 — 2000;

Д-т 631 — К-т 311 — 4000 грн — оплачена частина товару за умовами договору;

Д-т 631 — К-т 311 — 120 грн — сплачено відсоток за користування товарним кредитом;

Д-т 92 — К-т 311 — 120 грн.

У цьому ж місяці до валових витрат було віднесено лише суму одержаного товару — 10 000 грн.

Необхідно:

1. Визначити, вимоги якого нормативного документа було порушено?
2. Які наслідки спричинила така операція?
3. Хто несе відповідальність за допущене порушення?
4. Які записи в бухгалтерському обліку необхідно зробити для усунення допущеного порушення?

Варіант 17

1. Теоретичне питання: Аудит коштів, розрахунків і інших активів.
2. Означення: АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ.
3. Практичне завдання

Вихідні дані:

Підприємство у II кварталі 2010 р. перерахувало дитячому садку 750 грн. До складу валових витрат звітного кварталу підприємством було віднесено суму на 750 грн.

Необхідно:

1. Визначити, вимоги якого нормативного документа було порушено?
2. Які наслідки спричинила така операція?
3. Хто несе відповідальність за допущене порушення?

Варіант 18

1. Теоретичне питання: Аудит довгострокових пасивів, розрахунків і інших пасивів.
2. Означення: ВНУТРІШНІЙ АУДИТ.
3. Практичне завдання

Вихідні дані:

Сукупна балансова вартість основних фондів за станом на 01.01.2010 р. становить 25 000 грн. У I кварталі підприємству було надано послуги з ремонту автомобілів на загальну суму 3600 грн, серед них легкових — 1800 грн. У I кварталі 2010 р. цією операцією до валових витрат було віднесено 3000 грн.

Необхідно:

1. Визначити, вимоги якого нормативного документа порушено?

2. Які наслідки спричинила така операція?

3. Хто несе відповідальність за допущене порушення?

Варіант 19

1. Теоретичне питання: Послідовність аудиторської перевірки звітності, основні її показники.
2. Означення: ЗОВНІШНІЙ АУДИТ.
3. Практичне завдання

Вихідні дані:

На автотранспортному підприємстві до складу валових витрат за I квартал 2010 р. було віднесено вартість придбаних запасних частин — 16 386 грн, їх надходження було відображено записом: Д-т 207 — К-т 631. У кінці звітного періоду в результаті коригування залишків запасних частин на складі сума 3811 грн (залишок запасних частин на початок I кварталу 17 248 грн мінус залишок запчастин на кінець I кварталу 13 437 грн) була віднесена до валових витрат.

Необхідно:

1. Визначити, вимоги якого нормативного документа було порушено?
2. Які наслідки спричинила така операція?
3. Хто несе відповідальність за допущене порушення?

Варіант 20

1. Теоретичне питання: Поняття і види аудиторських послуг, їх відмінність від аудиту.
2. Означення: ПРЯМІ АУДИТОРСЬКІ ДОКАЗИ.
3. Практичне завдання

Вихідні дані:

В акціонерному товаристві призначення, переміщення та звільнення матеріально відповідальних осіб, розпорядча документація про встановлення працівникам посадових окладів, надбавок до заробітної плати, системи преміювання, а також договори та угоди на реалізацію ТМЦ, на виконання робіт і послуг головним бухгалтером не візуються. Керівництво вважає, що підпис головного бухгалтера на таких документах є необов'язковим, з чим погоджується головний бухгалтер товариства.

Необхідно:

1. Визначити, вимоги якого нормативного документа було порушено?

2. Хто несе відповідальність за допущене порушення?

Варіант 21

1. Теоретичне питання: Мета, склад та елементи фінансової звітності.

2. Означення: АУДИТОРСЬКІ ПОСЛУГИ.

3. Практичне завдання

Вихідні дані:

Акціонерне товариство списало з балансу на суму 600 грн. матеріали, зіпсовані внаслідок неправильного зберігання. Списання було здійснено бухгалтерією за розпорядженням заступника генерального директора. Матеріально відповідальна особа (комірник) пояснила, що дошки зберігалися під відкритим небом через недостатню кількість критичних складських приміщень, що й спричинило їх непридатність до використання на виробництві. Матеріально відповідальна особа не повідомляла керівництво про неналежні умови зберігання.

Необхідно:

1. Визначити, вимоги якого нормативного документа було порушено?

2. Які наслідки спричинила така операція?

3. Хто несе відповідальність за допущене порушення?

4. Які записи в бухгалтерському обліку необхідно зробити для усунення допущеного порушення?

Варіант 22

1. Теоретичне питання: Сертифікація аудиторів.

2. Означення: РОБОЧІ ДОКУМЕНТИ АУДИТОРА.

3. Практичне завдання

Вихідні дані:

На будівельному майданчику будівельно-монтажного управління за звітом матеріально відповідальної особи було додатково списано на ремонт виробничих корпусів 3 т цементу на суму 6000 грн. У зв'язку з виявленою нестачею під час інвентаризації головний бухгалтер пояснив, що поточний ремонт споруд виконується позапланово, матеріали витрачаються за потребою без документального оформлення.

Необхідно:

1. Визначити, вимоги якого нормативного документа було порушено?

2. Які наслідки спричинила така операція?

3. Хто несе відповідальність за допущене порушення?

Варіант 23

1. Теоретичне питання: Аудит реалізації продукції (робіт, послуг).

2. Означення: ПРИВАТНО-ПРАКТИКУЮЧИЙ АУДИТОР.

3. Практичне завдання

Вихідні дані:

1. На підприємстві матеріали на виробництво продукції списуються за внутрішніми актами, в яких вказуються лише такі реквізити:

1) найменування ТМЦ, номенклатурний номер;

2) кількість списаних ТМЦ.

Визначити, вимоги якого нормативного документа було порушено, хто несе відповідальність за допущене порушення?

2. Вартість придбаних підзвітними особами канцтоварів відноситься на загальновиробничі з одночасним включенням до складу валових витрат і відображається в обліку записом: Д-т 91 — К-т 372.

Визначити, вимоги якого нормативного документа порушено, які наслідки спричинила така операція, хто несе відповідальність за допущене порушення, які записи в бухгалтерському обліку необхідно зробити для усунення допущеного порушення?

Варіант 24

1. Теоретичне питання: Суть внутрішнього аудиту. Об'єкти і суб'єкти внутрішнього аудиту.

2. Означення: ЕКСПРЕС-ОГЛЯД.

3. Практичне завдання

Вихідні дані:

Підприємство уклало договір з навчальним закладом про навчання свого працівника, оплативши весь період навчання, і, крім того, надало матеріальну допомогу інституту. На загальну суму перераховано оплати та допомоги було нараховано обов'язкові внески до існуючих фондів з віднесенням їх сум на рахунок прибутку, що залишається у розпорядженні підприємства.

Необхідно:

1. Визначити, вимоги якого нормативного документа було порушено?

2. Які наслідки спричинила така операція?

3. Хто несе відповідальність за допущене порушення?

Варіант 25

1. Теоретичне питання: Облік та аудит розрахунків з підзвітними особами.

2. Означення: ДОБРОВІЛЬНИЙ (ІНІЦІАТИВНИЙ) АУДИТ.

3. Практичне завдання

Вихідні дані:

Інвентаризацією виявлено нестачу товару на суму 120 грн, яку було утримано із заробітної плати комірника, це відображено в обліку записом: Д-т 661 — К-т 375. Після цього на залишкову суму заробітної плати було здійснено нарахування до обов'язкових фондів.

Необхідно:

1. Визначити, вимоги якого нормативного документа було порушено?

2. Які наслідки спричинила така операція?

3. Хто несе відповідальність за допущене порушення?

Варіант 26

1. Теоретичне питання: Оцінка ризику ефективності контролю в комп'ютерному середовищі.

2. Означення: НЕГАТИВНИЙ АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК.

3. Практичне завдання

Вихідні дані:

Підприємство протягом 2010 р. не нараховувало внесків до обов'язкових фондів на суми, нараховані з резерву на оплату відпусток та компенсації за невикористані відпустки. За 2010 р. загальна сума нарахованих відпускних становила 37 856,9 грн, а компенсації за невикористані відпустки — 5630,2 грн. У січні 2011 р. на підставі бухгалтерської довідки було донараховано певні суми до фондів, а саме до:

Пенсійного фонду — 13 829,48 грн. (Д-т 39 — К-т 651);

Фонду соціального страхування — 1739,48 грн. (Д-т 39 — К-т 652);

Фонду страхування на випадок безробіття — 434,87 грн. (Д-т 39 — К-т 653).

Необхідно:

1. Визначити, вимоги якого нормативного документа було порушено?

2. Які наслідки спричинила така операція?

3. Хто несе відповідальність за допущене порушення?

4. Які записи в бухгалтерському обліку необхідно зробити для усунення допущеного порушення?

Варіант 27

1. Теоретичне питання: Особливості аудиту при автоматизованому бухгалтерському обліку.

2. Означення: ДОКУМЕНТАЛЬНИЙ АУДИТ.

3. Практичне завдання

Розробити перелік бланків суворої звітності для аудиторської фірми та скласти проект наказу про порядок їх збереження, використання і контролю.

Варіант 28

1. Теоретичне питання: Організація і вимоги до аудиту в комп'ютерному середовищі. Процес аудиту в умовах автоматизації.

2. Означення: ФАКТИЧНИЙ АУДИТ.

3. Практичне завдання

Скласти робочі документи з приводу ділової кореспонденції аудитора:

- листи з відображенням недоліків, виявлених аудитором у ході перевірки інвентаризації, а також рекомендацій щодо їх усунення;

- лист про виявлені суттєві помилки у фінансовій звітності та вимоги щодо їх коригування.

Варіант 29

1. Теоретичне питання: Аудит нарахувань на заробітну плату.

2. Означення: ПЕРВИННИЙ АУДИТ.

3. Практичне завдання

Скласти робочі документи аудитора, які можуть застосовуватися під час виконання аудиту окремих статей та показників бухгалтерського звіту.

Варіант 30

1. Теоретичне питання: Аудит зборів і платежів до бюджету і позабюджетних фондів.

2. Означення: УМОВНО-ПОЗИТИВНИЙ АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК.

3. Практичне завдання

Скласти робочий документ аудитора, який можна застосовувати під час перевірки системи бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю.

ВКАЗІВКИ ДО НАПИСАННЯ РЕФЕРАТІВ

На початку навчального семестру, в якому вивчається дисципліна, викладач групи видає кожному студенту завдання для індивідуальної самостійної роботи щодо підготовки реферату у визначений термін.

Студенти опрацьовують основні нормативні акти, складають їх конспект, готують реферати, виступають з ними на семінарах, рецензують реферати інших студентів.

Пристаюючи до виконання роботи, студент повинен підібрати і поглиблено вивчити відповідні міжнародні акти та нормативні акти уряду України, спеціальну літературу. Після цього потрібно скласти робочий план реферату, що включає розгляд логічно взаємопов'язаних двох-трьох питань з аудиту, підвищення його ефективності, якості.

Розкриваючи зміст питань, бажано навести приклади з фактами порушень, показати застосування методів і прийомів їх контролю з деталізацією конкретних джерел інформації, окремих показників, які при цьому досліджуються в первинних документах, облікових реєстрах. Наприкінці роботи треба зробити власні висновки, подати перелік використаної літератури.

Викладач після попередньої позитивної оцінки реферату передає його для рецензування іншим — одному-двом студентам. Рецензування студентами проводиться письмово. Студенти виступають з рефератами на семінарах як доповідачі та як рецензенти.

Під кінець семінару викладач узагальнює результати розгляду рефератів на семінарі, як доповідачів, так і рецензентів, і дає їм оцінку, як результат поточного контролю знань студентів.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Проблеми та перспективи розвитку аудиту в Україні.
2. Управління аудитом в Україні.
3. Професійна етика та правовий статус аудиторів та аудиторських фірм.
4. Стандарти аудиторської діяльності.

5. Організація аудиторської перевірки та аудиторські процедури.
6. Методика проведення аудиту.
7. Аудиторський ризик.
8. Аудиторські докази.
9. Аудиторські робочі документи.
10. Організація внутрішньогосподарського контролю і аудиту.
11. Аудит у комп'ютерному середовищі.
12. Аудиторські послуги.
13. Аудиторські послуги щодо проведення перспективного аналізу фінансової звітності.
14. Аудиторські послуги щодо визначення фінансової стабільності підприємства.
15. Вплив внутрішнього аудиту і контролю на обсяг зовнішнього аудиту.
16. Структура внутрішнього аудиту і система внутрішнього контролю підприємства.
17. Залучення аудитором до аудиторської перевірки експертів та інших спеціалістів.
18. Планування роботи аудитора та аудиторської фірми.
19. Контроль якості праці та робочого часу аудитора.
20. Міжнародні та європейські професійні організації аудиторів, їхня діяльність.
21. Особливості проведення аудиту в комп'ютерному середовищі.
22. Міжнародні нормативи аудиту, їх значення та застосування.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Аудит як форма економічного контролю.
2. Поняття аудиту, його сутність.
3. Користувачі аудиторських послуг, їхні вимоги до аудиту.
4. Етапи розвитку аудиту в світі.
5. Етапи розвитку аудиту в Україні.
6. Предмет та об'єкти аудиту.
7. Суб'єкти аудиту.
8. Методичні прийоми аудиту.
9. Етапи проведення аудиту.
10. Відмінність аудиту від ревізій.
11. Класифікація аудиторських послуг відповідно до МСА

12. Класифікація аудиторських послуг відповідно до Закону України “Про аудиторську діяльність”.
13. Обов’язковий та добровільний аудит.
14. Господарський кодекс України і аудит.
15. Порядок формування Аудиторської палати України, її повноваження.
16. Склад і групи міжнародних стандартів аудиту.
17. Кодекс професійної етики аудиторів, його призначення та роль
18. Порядок сертифікації аудиторів.
19. Права, обов’язки, відповідальність аудитора.
20. Необхідність планування аудиту та загальний план аудиту.
21. Вимоги МСА щодо планування аудиту.
22. Характеристика програм аудиту, що стосується конкретної перевірки.
23. Знання бізнесу замовника аудиторських послуг: використання отриманої інформації.
24. План та програма аудиту, їх зв’язок та відмінності.
25. Законодавче та нормативне забезпечення аудиторської діяльності.
26. Методичне забезпечення аудиту, роль Аудиторської палати України в методичному забезпеченні.
27. Стадії (етапи) та загальні процедури аудиту.
28. Аналітичні процедури. Вимоги МСА щодо використання аналітичних процедур.
29. Вивчення системи внутрішнього контролю з метою планування процедур.
30. Роль підрозділів внутрішнього контролю замовника в оцінці звітної інформації.
31. Анкети і тести систем внутрішнього контролю, їх використання.
32. Аудиторські докази та їх класифікація.
33. Джерела доказів, прийоми їх отримання.
34. Фактори достовірності доказів.
35. Зовнішні та внутрішні підтвердження: використання в аудиті.
36. Аудиторська перевірка облікових оцінок та пов’язаних сторін.
37. Прийоми документального та фактичного контролю.
38. Аудиторські тести: види і форми.
39. Види відхилень в інформації, норми обліку та їх трактування.
40. Вибірка як метод отримання доказів. Види вибірок.
41. Процедури та методи вибірки даних у процесі аудиту.
42. Вимоги МСА до аудиторських доказів та вибірок.
43. Сутність та складові аудиторського ризику.
44. Методика визначення аудиторського ризику.
45. Поняття суттєвості в аудиті.
46. Поняття та оцінка помилок в обліку та звітності замовника.
47. Поняття та оцінка шахрайства в обліку та звітності замовника.
48. Вимоги МСА щодо оцінки ризиків і суттєвості.
49. Призначення та функції робочої документації аудитора.
50. Класифікація робочої документації аудитора.
51. Склад робочої документації аудитора.
52. Форми і зміст робочої документації аудитора. Вимоги МСА до документування аудиту.
53. Підсумкові документи аудитора.
54. Компоненти та елементи фінансових звітів, що підлягають аудиту.
55. Вимоги МСА до мети та загальних принципів аудиту фінансових звітів.
56. Загальні підходи до аудиту фінансової звітності за формальними ознаками.
57. Поняття аудиту подальшого функціонування замовника.
58. Аудит виправлення помилок в обліку та звітності.
59. Аналіз систем електронної обробки даних замовника.
60. Процедури аудиту з використанням електронних систем.
61. Аудит статутного та додаткового капіталу.
62. Аудит капітальних вкладень.
63. Аудит орендних операцій.
64. Аудит основних засобів.
65. Аудит довгострокової та короткострокової дебіторської заборгованості.
66. Аудит довгострокових фінансових інвестицій.
67. Аудит нематеріальних активів.
68. Аудит короткострокових фінансових інвестицій.
69. Аудит довгострокової та короткострокової комерційної кредиторської заборгованості.
70. Аудит запасів виробничого підприємства.
71. Аудит запасів торговельного підприємства.
72. Аудит розрахунків з бюджетом.
73. Аудит розрахунків з оплати праці.
74. Аудит грошових коштів та їх еквівалентів.

75. Аудит резервів та інших облікових оцінок.
76. Аудит доходів від реалізації продукції (робіт, послуг).
77. Аудит інших операційних та інших доходів підприємства.
78. Аудит витрат виробництва та собівартості продукції (робіт, послуг).
79. Аудит загальновиробничих витрат.
80. Аудит адміністративних витрат.
81. Аудит витрат на збут.
82. Аудит інших операційних витрат, фінансових витрат.
83. Аудит витрат від участі в капіталі та інших витрат.
84. Аудит витрат з податку на прибуток.
85. Аудит відстрочених активів та зобов'язань.
86. Аудит фінансових результатів діяльності підприємства.
87. Особливості програми та методики аудиту торгівельних підприємств.
88. Особливості програми та методики аудиту сільськогосподарських підприємств.
89. Особливості програми та методики аудиту підприємств промисловості.
90. Особливості аудиту малих підприємств. Вимоги ПМПА 1005.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правова

1. *Господарський кодекс України*, 2003 р.
2. *Цивільний кодекс України*: Прийнято Верховною Радою України 16.01.03. — К.: Атіка, 2003.
3. *Про аудиторську діяльність*: Закон України: Прийнято Верховною Радою України 22.04.93 № 3125-ХП//ВВР України. — 1993. — № 23 (із змін. та допов.).
4. *Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні*: Закон України: Прийнято Верховною Радою України 16.07.99 № 996-XIV // ВВР України. — 1999. — № 40 (із змін. та допов.).
5. *Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні*: Закон України: Прийнято Верховною Радою України 26.01.93 № 2940-XII // ВВР України. — 1993. — № 13 (із змін. та допов.).
6. *Про цінні папери і фондову біржу*: Закон України: Прийнято Верховною Радою України 18.06.91 №1202-XI// ВВР України. — 1991. — № 38 (із змін. та допов.).

7. *Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів*: Затв. рішенням ДКЦПФР від 19.12.06 № 1591.
8. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”*: Затв. наказом Міністерства фінансів України № 87 від 31.03.99 // Офіц. вісн. України. — 1999. — № 25.
9. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 “Баланс”*: Затв. наказом Міністерства фінансів України № 87 від 31.03.99 // Офіц. вісн. України. — 1999. — № 25.
10. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 “Звіт про фінансові результати”*: Затв. наказом Міністерства фінансів України № 87 від 31.03.99 // Офіц. вісн. України. — 1999. — № 25.
11. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 “Звіт про рух грошових коштів”*: Затв. наказом Міністерства фінансів України № 87 від 31.03.99// Офіц. вісн. України. — 1999. — № 25.
12. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 5 “Звіт про власний капітал”*: Затв. наказом Міністерства фінансів України № 87 від 31.03.99// Офіц. вісн. України. — 1999. — № 25.
13. *Про примітки до річної фінансової звітності*: наказ Міністерства фінансів України №302 від 29.11.2000 // Офіц. вісн. України. — 2000. — № 50.
14. *Положення про порядок проведення ініціативного контролю якості аудиту і супутніх послуг*: Затв. рішенням ради Спілки аудиторів України (протокол від 22.01.03 № 1/03 // Аудитор України. — 2003. — № 4.
15. *Положення про постійне обов'язкове удосконалення професійних знань аудиторів України*: Затв. рішенням Аудиторської палати України від 23.04.02 № 109.
16. *Положення про Реєстр аудиторських фірм і аудиторів України*: Затв. рішенням Аудиторської палати України від 10.03.2000 № 87.
17. *Положення про ротацию членів Аудиторської палати України*: Затв. рішенням Спілки аудиторів України від 26.02.99 № 2.
18. *Положення про сертифікацію аудиторів*: Затв. рішенням Аудиторської палати України від 19.11.02 № 116.
19. *Принципи аудиторського нагляду*: Положення Технічного комітету міжнародної організації комісій з цінних паперів, 2002: Пер. Л. Я. Довгорука // Аудитор України. — 2003. — № 3.
20. *Принципи незалежності аудитора та роль корпоративного керівництва у надгляді за незалежністю аудитора*: Положення Техніч-

ного комітету міжнародної організації комісії з цінних паперів:
Пер. Л. Я. Довгорука // Аудитор України. – 2003. – № 8.

21. *Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики: Видання 2007 р.*: Пер. з англ. / За ред. Аудиторської палати України. – К., 2007.

Основна

22. *Дорош Н. І.* Аудит: методологія і організація. – К., 2001.
23. *Кулаковська Л. П., Піча Ю. В.* Основи аудиту. – К.: Каравела, 2008.
24. *Кулаковська Л. П., Піча Ю. В.* Організація і методика аудиту. – К.: Каравела, 2008.
25. *Лядська В. В., Петраков Я. В.* Аудит. – К.: ЦНЛ, 2008.
26. *Рудницький В. С., Гончарук А. Я.* Аудит. – К.: Оріяна-Нова, 2004.
27. *Савченко В. Я.* Аудит. – К.: КНЕУ, 2005.

Додаткова

28. *Адамс Р.* Основи аудиту: Пер. с англ. / Под ред. Я. В. Соколова. – М.: Аудит; ЮНИТИ, 1995.
29. *Аренс З. А., Лоббек Дж. К.* Аудит: Пер. с англ. / Под ред. Я. В. Соколова. – М.: Финансы и статистика, 2001.
30. *Ватуля І. Д. та ін.* Аудит: Практикум. – К.: ЦНЛ, 2007.
31. *Аудит.* Застосування міжнародних стандартів аудиту в аудиторській практиці України: Навч. посіб. – К.: Статус, 2005.
32. *Додж Р.* Краткое руководство по стандартам и нормам аудита: Пер с англ. – М.: Финансы и статистика; ЮНИТИ, 1992.
33. *Дерев'янчук С. І., Олійник С. О. та ін.* Основи аудиту / Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2008. – 328 с.
34. *Ільїна С. Б.* Основи аудиту: Навч.-практ. посіб. – К.: Кондор, 2009. – 378 с.
35. *Петрик О. А. та ін.* Організація та методика аудиту підприємницької діяльності. – К.: КНЕУ, 2008.
36. *Стасишен М. С., Піча Ю. В.* Основи аудиту. – К.: Каравела, 2007.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисциплін “Аудит” та “Організація і методика аудиту”	5
Зміст дисциплін “Аудит” та “Організація і методика аудиту”	5
Вказівки до виконання контрольної роботи	11
Варіанти контрольних робіт.....	12
Вказівки до написання рефератів	28
Теми рефератів.....	28
Питання для самоконтролю	29
Список літератури.....	32

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *О. М. Коваленко*
Комп'ютерне верстання *А. П. Нечипорук*

Зам. № ВКЦ-5079

Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний. Наклад 50 пр.
Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП
ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008